

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Механічний факультет
Кафедра метрології та безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

професор

«12» листопада БАТРАКОВА

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОКЗ Цивільний захист

(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)

статус дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) /
третій (освітньо-науковий))

галузь знань

27 «Транспорт»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

275.03 «Транспортні технології

(на автомобільному транспорті)»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Організація перевезень і управління на

автомобільному транспорті

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

державна

2024

Handwritten signature

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у майбутніх фахівців здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфери цивільного захисту.

2. Передумови для вивчення дисципліни. Бажано попереднє вивчення дисципліни «Охорона праці» в рамках першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / годин	3 кредити / 90 годин	3 кредити / 90 годин
Семестр викладання дисципліни	1	1
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	16	4
– практичні (семінарські) заняття, год.	16	4
– лабораторні заняття, год.	-	-
– самостійна робота, год.	58	82
– курсовий проект, год.	-	-
– курсова робота, год.	-	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-	-
– підготовка та складання екзамену, год.	-	-
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	залік	залік

4. Компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми транспортної галузі у сфері професійної (наукової) діяльності автотранспортних систем і технологій та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Спеціальні (фахові):

ФК 14. Здатність до превентивного і оперативного планування, управління заходами цивільного захисту та безпеки професійної діяльності на автомобільному транспорті.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 17. Розробляти та обґрунтовувати ефективні заходи, спрямовані на забезпечення цивільного захисту та безпеки професійної діяльності на автомобільному транспорті.

6. Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;

3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття;

7. Критерії оцінювання результатів навчання.

7.1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальну шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

7.1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

7.1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

7.2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2», «1») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно» («5»): здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре» («4»): здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно» («3»): здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно» («2», «1»): здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

7.3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного

контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно зі шкалою перерахунку, таблиця 1.

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

7.4 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою відповідно до таблиці 1.

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

7.5 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

7.6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

7.6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

7.6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

7.6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7.7 Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2. Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

8. Засоби діагностики результатів навчання Поточний контроль є результатом виконання кожної практичної роботи. Підсумковий контроль за дисципліну здійснюється у вигляді заліку. Підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни може визначатися результатами поточного оцінювання.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	2	3	4	5
1	ЛК. Організація управління цивільним захистом суб'єктів господарювання і населення у НС	2	1	1, 3, 4
	ПР (ЛР, СЗ). Характеристика надзвичайних ситуацій природного характеру на території України	2	-	
	СР. Надання повної характеристики окремої НС природного характеру	8	10	
	ЛК. Моніторинг техногенно-екологічних небезпек та НС	2	1	1, 3, 5

2	ПР (ЛР, СЗ). Характеристика надзвичайних ситуацій техногенного характеру на території України	2	-	
	СР. Надання повної характеристики окремої НС техногенного характеру	7	10	
3	ЛК Планування заходів цивільного захисту на суб'єктах господарювання, в установах та організаціях	2	1	1, 2, 6
	ПР (ЛР, СЗ). Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю	2	1	
	СР. Розгляд одного з пристроїв радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.	7	10	
4	ЛК. Організація евакуації при виникненні НС (евакуаційні заходи).	2	1	1, 5, 6
	ПР (ЛР, СЗ). Методика оцінки радіаційної обстановки на об'єкті господарської діяльності	2	1	
	СР. Оцінка радіаційної обстановки на об'єкті господарської діяльності	7	10	
5	ЛК. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	2	-	3, 5, 6
	ПР (ЛР, СЗ). Методика оцінки оперативної хімічної обстановки на об'єкті господарської діяльності	2	1	
	СР. Оцінка оперативної хімічної обстановки на об'єкті господарської діяльності	7	10	
6	ЛК. Організація та заходи захисту персоналу суб'єктів господарювання та населення у НС	2	-	3, 5, 6
	ПР (ЛР, СЗ). Методика оцінки аварійної хімічної обстановки на об'єкті господарської діяльності	2	-	
	СР. Оцінка аварійної хімічної обстановки на об'єкті господарської діяльності	7	11	
7	ЛК Підвищення стійкості суб'єктів господарства у НС	2	-	3, 5, 6
	ПР (ЛР, СЗ). Методика оцінки дії ударної хвилі при вибухах газоповітряних сумішей	2	1	
	СР. Оцінка дії ударної хвилі при вибухах газоповітряних сумішей	7	10	
8	ЛК. Організація управління суб'єктів господарювання при проведенні аварійно-рятувальних і інших невідкладних робіт на суб'єктах господарювання в умовах НС	2	-	3, 6
	ПР (ЛР, СЗ). Методика оцінки інженерної обстановки на об'єкті господарської діяльності	2	-	
	СР. Оцінка інженерної обстановки на об'єкті господарської діяльності	8	11	
Разом	ЛК	16	4	
	ПР (ЛР, СЗ)	16	4	
	СР	58	82	
УСЬОГО за дисципліною		90	90	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять.
Навчальним планом не передбачено виконання курсової роботи, курсового проєкту, розрахунково-графічної роботи.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення.
Необхідним обладнанням є персональні комп'ютери з програмним забезпеченням MATLAB, MS Word, MS Excel.

12. Рекомендована література:

12.1. Базова

1. Собакарь А.О., Казначеев Д.Г., Поливанюк В.Д., Бойко О.І. Цивільний захист у схемах: навч. посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 144 с.

2. Янчик О.Г. Запобігання аварій на виробництві : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня із спеціальності 263 – Цивільна безпека / Янчик О.Г., Богатов О. І., Ільїнська О. І., Толстоусова О. В.– Харків: НТУ «ХПІ», 2022. – 180 с.

3. Цивільний захист : підручник / [О.І. Запорожець, В.О. Михайлюк, А.В. Русаловський, Б.Д. Халмурадов, Н.В. Кулалаєва]. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 316 с.

4. Ткачук А.І., Пуляк О.В. Цивільний захист. Курс лекцій : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» / [перевидання, доповнене та перероблене]. Кропивницький: ПП «Центр оперативної поліграфії "Авангард"», 2017. 144 с.

5. Полярус О.В. Мінка С.В., Богатов О.І. Цивільний захист та безпека життєдіяльності : довідник. Харків: ХНАДУ, 2017. 396 с.

6. Кодекс цивільного захисту України : Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.

12.2. Додаткова література

1. Охорона праці та цивільний захист : підручник для студентів, які навчаються за спеціальностями галузей знань «Автоматизація та приладобудування» / [О.Г. Левченко, О.І. Полукаров, В.В. Зацарний, Ю.О. Полукаров, О.В. Землянська; за ред. О. Г. Левченка]. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 420 с.

2. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. 125 с.

12.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>.

3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

4. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>,

www.osvita.com.

5. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.
URL: <https://mepr.gov.ua/>.

6. Рада національної безпеки і оборони України. URL:
<http://www.rainbow.gov.ua/>.

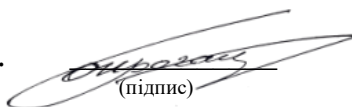
7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій: офіційний сайт. URL: <http://www.dsns.gov.ua/>.

8. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України : офіційний сайт. URL:
<http://www.social.org.ua>.

9. Навчальний курс з дисципліни "Цивільний захист"
<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4674>

Розробник:

Завідувач кафедри МБЖД, к.т.н. доц.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

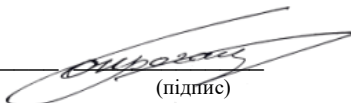
Олег БОГАТОВ
(прізвище та ініціали)

« 26 » серпня 2024 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Протокол № 1 від « 26 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

к.т.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

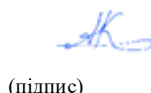
Олег БОГАТОВ.
(прізвище та ініціали)

« 26 » серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми:

Гарант освітньо-професійної програми
к.т.н., доцентр кафедри ТТ
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

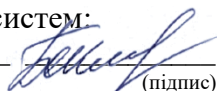

(підпис)

Олександр КАЛІНІЧЕНКО
(прізвище та ініціали)

« 26 » серпня 2024 року

Декан факультету транспортних систем:

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Бекетов Ю.О.
(прізвище та ініціали)

« » 2024 року